

## IJTIMOIIY PEDAGOGNING OILA BILAN ISH YURITISHI SHAKLLARI

*Teshabayeva Zamira Sobirovna*  
*QO'QON UNIVERSITETI "Ta'lim"*

*kafedrasi dotsenti, p.f.f.d(PhD)*

*E-mail: [zteshabaeva1971@gmail.com](mailto:zteshabaeva1971@gmail.com)*

*Tel: +90-996-80-15*

### Annotasiya

Ushbu maqolada shaxsning shakllanishi, jamiyatga moslashishida ijtimoiy pedagogning roli, oila bilan ish yuritishi shakllari hamda funksiyalari haqida bayon etilgan.

Ta'riflab o'tilgan tafsiflar maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachi pedagoglarining tarbiyalanuvchilarning oilalari bilan hamkorlik aloqalarini o'rnatish faoliyati tajribalarini o'rganish tufayli yoritildi.

**Kalit so'zlar:** pedagog, shaxs, oila, tarbiya, faoliyat, ijtimoiy, maslahatchi, himoyachi, hamkorlik funksiya.

Ijtimoiy pedagog faoliyati oilani o'rganishdan boshlanadi. Oiladagi munosabatlarni o'rganish pedagogga oilada bolaning holatini tasavvur qilish imkonini beradi.

Ijtimoiy pedagog oila bilan ish yuritishda quyidagi asosiy rollarni bajaradi:

**Maslahatchi** — oilaga ota-onalar va bolalarning o'zaro ta'sirining muhimligi haqida gapirib beradi, bola tarbiyasi bo'yicha pedagogik maslahatlar beradi.

**Konsul'tant** — oila qonunchiligi masalasi bo'yicha maslahat beradi, mavjud tarbiya metodlarini ma'lum qiladi, oilada bolaning me'yorda o'sishi va rivojlanishi uchun zarur sharoitlarni yaratish usullarini tushuntirib beradi.

**Himoyachi** — bola ota-onalari tomonidan (giyohvand, aroqxo'r, bolalarga yomon munosabat) to'liq deqratsiyaga duch kelganda, bolani himoya qiladi.

Ijtimoiy pedagogning oiladagi asosiy faoliyatini ijtimoiy pedagogik yordam tashkil qilib, bu yordam ta'limiy, psixologik va vositachilik ko'rinishlarida namoyon bo'ladi.

**Oilalar bilan konstruktiv sheriklik aloqalarini o'rnatish bo'yicha quyidagi tavsiyalarni beramiz:**

**1. Bolalarning oila a'zolari haqida yaqindan bilib oling.**

Tarbiyalanuvchilarning oilaviy shart-sharoitlari bilan yaqindan tanishish pedagog- tarbiyachilarning eng asosiy vazifalaridan hisoblanadi.

**2. Ota-onalar va boshqa oila boshliqlari bilan suhbatlashish uchun qulay vaziyat yarating.** Pedagoglar do'stona muloqot uslublaridan foydalanib, bolalarning

qobiliyatlari to'g'risida optimistik fikr bildirishi, ota-onalarga bolalar ehtiyojlarini bilib olishga yordam beradigan munosabatda bo'lishlari lozim.

**3.Ota-onalar va boshqa oila a'zolaridan ularning maqsadlari, tashvishlari va bolalarni qo'llab-quvvatlash strategiyasi haqida so'rang.** pedagoglar ota-onalarni ota-bobolari va madaniyati haqida suhbatlashish uchun MTTga kelishga taklif qilib, ota-onalardan bolalarining qobiliyatlari va qiziqishlari to'g'risida anketalarni to'ldirishlarini so'rashlari mumkin.

**4.Ota-onalarga bolalarning yoshiga doir muammolari haqida maslahat bering.** Pedagog ota-onalarga yoshga bogliq xususiyatlar bolalar rivojlanishining tabiiy usuli ekanligini va konstruktiv tarzda hal qilinishi mumkinligini tushunishga yordam berishlari mumkin.

**5. Maktabgacha ta'lim tashkilotiga kelmagan ota-onalarga turli aloqa shakllari orqali murojaat qiling.** (yozma aloqa, telefon orqali suhbatlar, elektron pochta va veb-saytlar). Pedagoglar bolalar ishlarining videofilmlarini yoki bogchaning maxsus tadbirlarda bolalarning ishtiroki haqidagi fotosuratlarini uyga yuborishlari, shuningdek, bogchadagi eng muhim voqealar bilan guruh yangiliklarini tayyorlashlari mumkin.

**6.Oilalarga tashrif buyuring.** Uyga tashrif buyurish - bu ota-onalarning uyda, bolalar bilan bo'lgan sa'y-harakatlarini qo'llab-quvvatlashning nisbatan keng tarqalgan usuli hisoblanadi

**7. Ota-onalarga ular uchun mavjud bo'lgan xizmatlar to'g'risida xabar bering.** Qiynalayotgan ota-onalar ba'zida o'zlari olishlari mumkin bo'lgan imtiyozli jamoat xizmatlari haqida bilishmaydi. Pedagoglar ota-onalarga foydali xizmatlar haqida maslahat berishlari mumkin.

Pedagoglar oila bilan samarali muloqot o'rnatilsalar, ular bolalarga ijobiy ta'sirini kuchaytirishi mumkin. Oiladagi ijtimoiy pedagogik faoliyat tizimli yondashuvga asoslangan taqdirdagina yuqori samarali bo'lishi mumkin.

#### Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoev Sh.M. "Yangi O'zbekiston Taraqqiyot Strategiyasi" T: O'zbekiston nashriyoti 2022.
2. З.С.Тешабаева "Олий таълим жараёнида бўлажак тарбиячиларни инновацион жараёнга тайёрлаш" Современное образование (Узбекистан) 2020 [cyberleninka.ru](http://cyberleninka.ru)
3. Karimova O. Oila huquqi asoslari – Toshkent: «O'qituvchi», 2003.
4. Xurvaliyeva T.L. Jo'rayeva S.N Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent. Malik Print. 2022.